

Tudomány és érzelem - Madách Imre művének olvasópróbája az MTA székházában

27.8.2026 - | Magyar Tudományos Akadémia

„Magyar Tudomány Éve a színházban” címmel az MTA alapításának 200. évfordulója alkalmából indított programot tavaly tavasszal a Magyar Tudományos Akadémia a Nemzeti Színházzal, valamint vidéki és határon túli nemzeti színházainkkal együttműködésben. A tudomány és művészet összetartozását megmutató bicentenáriumi ünnepi programsorozat újabb állomásaként a Pécsi Nemzeti Színház társulata tartott olvasópróbát az Akadémia székházában.

A „Magyar Tudomány Éve a színházban” című programsorozatban nemzeti színházaink olyan – több esetben új, most születő – darabokat tűznek műsorukra, amelyek nagy tudósaink alakját fókuszba állítva etikai, lelkiismereti dilemmákat, általános emberi sorshelyzeteket mutatnak be.

A Pécsi Nemzeti Színház Madách Imre drámaíró, az MTA egykori tagja *Az ember tragédiája* című drámai költeményével vesz részt a programban.

Az Akadémia Dísztermében tartott olvasópróba előtt a Magyar Tudomány Éve a színházban program vezetőjeként Oberfrank Ferenc elnöki főtanácsadó köszöntötte a színészeket és a teátrum vezetőit. Lipics Zsolt, a Pécsi Nemzeti Színház igazgatója a társulat nevében köszönetet mondott a meghívásért, és reményét fejezte ki, hogy az együttműködés a bemutató idején Pécsen is folytatódhat majd.

Kecskeméti Gábor irodalomtörténész, az MTA főtitkára a *Tragédia* egyik, az utókor számára is érvényes üzenetének nevezte, hogy az ember nemcsak racionális, objektíven, fogalmakban gondolkodni képes, hanem érzelmeket átélő, irracionálisan cselekvő lény is.

„Vajon olyan Európának vagy olyan világnak vagyunk-e részesei, ahol minden tudományosan és racionálisan történik, vagy egy olyan világnak, amelyik éppen olyan, mint a sok ezer évvel ezelőtti egyiptomi világ vagy a sok tízezer évvel ezelőtti ősi animális világ, ahol az érzelmi rétegeink, az emberi vonzalmaink, elköteleződésünk alapvető meghatározó tényezők?” – tette fel a kérdést az MTA főtitkára.

A Pécsi Nemzeti Színház előadásáról

„A mű a rendezői koncepció szerint nem pusztán filozófiai költemény, hanem egy újra és újra megismétlődő emberi kísérlet lenyomata. Egy kérdésé, amely minden korszakban ugyanúgy hangzik el: van-e értelme küzdeni, hinni, szeretni egy alapvetően esendő, bűnökkel és gyarlósággal terhelt világban?

A pécsi előadás ennek a kérdésnek nem történelmi tablóját, hanem élő, testben és jelenlétben megfogalmazott válaszlehetőségeit keresi. Az előadás egyik alapvető szervezőelve a három generáció együttes jelenléte. A fiatal, a közép- és az idős színészgeneráció nem csupán szerepeket játszik, hanem időrétegeket is képvisel. A színpadon egyszerre van jelen a remény lendülete, a tapasztalat kételye és az emlékezet súlya. Ádám alakja így nem egyetlen ember története, hanem egy kollektív emberi tudat, amely generációról generációra öröklődik tovább. Éva ezzel párhuzamosan nem kizárólag női princípium, hanem az élethez való ragaszkodás, a szeretet és a jövőbe vetett

bizalom állandó újrafogalmazása. Lucifer szerepét egyetlen színész viszi végig az előadás során. Ő az egyetlen, aki kívül marad az időn és a változáson. Pontossága és logikája teszi igazán veszélyessé. Az előadás formai vázát a Pécsi Művészeti Középiskola növendékei adják. A táncosok az emberi történelem, a tömeg, az ösztön, mely hol felemel, hol elsodor, hol összezúz.

A zenei világ élő zene és elektronikus hangzás fúziójából épül fel. Az előadás vezérgondolata az, hogy az emberi bűnök és gyarlóságok között egyetlen érték öröklődik tovább megállíthatatlanul: a szerelem. Ez az az erő, amely minden korszak bukása után képes újra megszületni. Ami miatt érdemes küzdeni, és ami miatt – Madách szavaival élve – „bízva bízhatunk”.

További részletek az előadásról a Pécsi Nemzeti Színház honlapján olvashatók.

A „Magyar Tudomány Éve a színházban” program előadásai a bemutatók sorrendje szerint:

Magyar Művészeti Akadémia – Vajda Katalin: *Láncreakció*, 2026. május 16.

Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház – Kovács Dominik – Kovács Viktor: *Kodály – Hegyi éjszakák*, 2026. szeptember 25.

Veszprémi Petőfi Színház: – Füzes János: *A professzor vallomása*, 2026. szeptember 26.

Szegedi Nemzeti Színház – Örkény István: *Kulcskeresők*, 2026. október 9.

Pécsi Nemzeti Színház – Madách Imre: *Az ember tragédiája*, 2026. október 24.

Győri Nemzeti Színház – Egressy Zoltán: *Fröccs*, 2026. november 21.

Nemzeti Színház – Verebes Ernő: *Semmelweis*, 2026. december 11.

A program végén, 2027-ben a Nemzeti Színházban egy fesztivált is rendeznek majd a „Magyar Tudomány Éve a színházban” keretében bemutatott darabokkal.

https://mta.hu/mta_hirei/tudomany-es-erzelem-madach-imre-muvenek-olvasoprobaja-az-mta-szekhazaban-115601